

ANDREJ LAŽETA

Marijina vera

1. VELIKA BOŽJA DELA

Zaslužni papež Benedikt XVI. je z apostolskim pismom *Vrata vere* 11. oktobra 2012 razglasil leto vere, ki je trajalo od 11. oktobra 2012 do 24. novembra 2013. Papež je kot izjemno moder pastir, kot že tolikokrat v svoji apostolski vnemi, naš notranji pogled usmeril k eni izmed najpomembnejših stvarnosti v našem življenju. K odkrivanju Vsemogočnega, Svetega, Večnega, Usmiljenega in Pravičnega Boga, ki je Ljubezen in daje vsem, ki pridejo k njemu, polnost večnega življenja.

Sveti apostol Jakob v svojem pismu pravi: *"Vera, če nima del, je sama zase mrtva."* (Jak 2, 17) *"Kakor je namreč telo brez duha mrtvo, tako je tudi vera brez del mrtva."* (Jak 2,26) In sveti apostol Pavel uči: *"Ne sramuj se evangelija, saj je vendar Božja moč in rešitev vsakomur, ki veruje ... V njem se namreč razodeva Božja pravičnost, iz vere v vero, kakor je pisano: Pravični bo živel iz vere."* (Rim 1,17) V evangeliju – Božjem oznanilu človeku – se torej posreduje človeku Božja pravičnost.¹ Da bo pravični živel iz svoje vere, je učil že prerok Habakuk: *"Pravični pa bo v svoji veri živel."* (Hab 2,4) Da torej pravičnost (resničnost) na neki način posreduje vero in da vera rojeva pravičnost, je torej stara

resnica, ki so jo v zgodovini vedno znova odkrivali. V veri namreč pričnemo svoj pogled obračati proti Bogu, a ga še ne vidimo jasno. Ko bi gledali Boga, namreč ne bi mogli več verovati vanj. Kakor verujemo, pa bomo prišli tudi do gledanja Boga, kakršen je (prim. 1 Jn 3,2). V tej luči lahko tudi razumemo Jezusove besede, ko pravi: *"Blagor čistim v srcu, kajti Boga bodo gledali."* (Mt 5,8) *"Kajti organ, ki vidi Boga, je očiščeno srce."* (Ratzinger 1981, 376) Vera torej mora očiščevati naše srce in iz njega lahko potem privrejo dela vere, ki nas vodijo v večno gledanje Boga, to je v stanje nebes, kar je največje Božje delo za človeka.

Moramo pa upoštevati, da se je vse človeštvo na svoji poti proti stanju nebes ranilo z grehom. Pot vere in pravičnosti je za človeka pogosto zelo težavna in brez Odrešenika Jezusa Kristusa kot *"začetnika in dopolnitelja vere"* (Heb 12,2) ter njegovega odrešenjskega delovanja sploh ne bi bila mogoča.

Apostol Pavel pa nam glede naše vere med drugim zastavlja tudi vprašanje: *"Rad bi izvedel od vas tole: Ste prejeli Duha zaradi del postave ali zaradi vere v to, kar ste slišali?"* (Gal 3,2) In se zahvaljuje za tiste, ki so po veri prejeli Duha in spremenili svoje življenje z Ljubeznijo: *"Pred našim Bogom očetom imamo*

neprenehoma v spominu vaše delo vere" (1 Tes 1,2); in: "Prav zaradi tega se mi neprenehoma zahvaljujemo Bogu, da ste besedo, ki ste jo slišali in prejeli od nas, sprejeli /.../ kot Božjo besedo, ki deluje v vas, kateri verujete." (1 Tes 2, 13) Tako apostol Pavel, skupaj z apostolom Jakobom, jasno uči, da prava vera ni miselna abstrakcija ali neko psihološko čustvo, niti ne samo filozofsko sklepanje o nečem, kar nas presega, niti ni vera vedenje o zgodovinskih dogodkih. Poudarjata, da je vera milost, torej dar, ki ga človek v svojem razumu sprejme in prične uresničevati, kakor uči sveti Tomaž Akvinski: "*Credere est actus intellectus assentientis veritati divinae ex imperio voluntatis a Deo motae per gratiam.*"² (Sv. Tomaž Akvinski 2008, 56) Vera je torej pravo Božje delo v človeku in za človeka ter s človekom. Sveti Avguštin uči: "*Qui te fecit sine te, non te faciat salvum sine te.*"³

Torej je zelo primerno, da se vprašamo: "Kaj naj storimo, da bomo delali Božja dela?" (Jn 6,28) In Jezus nam sam odgovori: "Božje delo je to, da verujete v tistega, ki ga je on poslal." (Jn 6, 29) In v njega, kakor nam kaže zgodovina odrešenja, so verjeli že mnogi pred nami in v moči te vere delali velika Božja dela.

Papež Benedikt XVI. nam v svojem apostolskem pismu našteje mnogo takšnih zgledov vere. Vse od apostolov, prvih učencev, mučencev, mož in žena ter mnogo kristjanov vseh časov, ki so odgovorili na klic Boga. S prav posebnim spoštovanjem njene vere pa papež pred nas postavi Preblašeno Devico Marijo kot prvo in najzvestejšo vernico.

"Marija je po veri sprejela angelovo besedo in verjela oznanilu, da bo postala Božja Mati v poslušnosti svoji predanosti (prim Lk 1,38).⁴ Ko je obiskala Elizabeto, je svojo hvalnico namenila najvišjemu zaradi čudovitih del, ki jih je izvršil v vseh, ki se mu izročijo (prim. Lk 1,46–55).⁵ Z veseljem in velikim pričakovanjem je rodila svojega edinega Sina, pri čemer je ohranila nedotaknjeno svojo deviškost (prim. Lk 2,6–7).⁶ Zaupala je svojemu zaročencu Jožefu in Jezusa odpeljala v Egipt, da bi ga rešila pred Herodovim preganjanjem (prim. Mt 2,13–15).⁷ Z isto vero je sledila Gospodu pri njegovem oznanjevanju in ostala z

Njim vse do Golgote (prim. Jn 19,25–27).⁸ Marija je z vero okusila sadove Jezusovega vstajenja in jo, potem ko je ohranila sleherni spomin v svojem srcu (prim. Lk 2,19-51),⁹ posredovala dvanajsternim, ki so bili skupaj z njo zbrani v dvorani zadnje večerje, da bi prejeli Svetega Duha (prim. Apd 1,14; 2,1–4).¹⁰ (Benedikt XVI. 2012, 15)

Papež Benedikt pred nas postavlja več skrivnosti Marijine vere, ki spadajo v njeno kraljestvo, katerega bistvo častitljivi Božji služabnik papež Pij XII. označuje z besedami: "Marijino kraljestvo je bistveno materinsko ter se nanaša na podeljevanje dobrot." (Pij XII. 1972, 428) Vse, kar torej obstaja v Marijini veri, se nam podarja kot dobrina. Cerkev zato skrivnosti Marijine vera že stoletja premišljuje v rožnem vencu, da bi iz njih zajela moči za svojo vero. Tako bom poskusil po skrivnostih, ki se jih dotika papež Benedikt,¹¹ ko opisuje Marijino vero, vsaj nekoliko nakazati pomen njene vere za krščansko življenje.

1.1 KI SI GA DEVICA OD SVETEGA DUHA SPOČELA

Papež Benedikt najprej spregovori o tej skrivnosti Marijine vere, ko pravi: "Marija je po veri sprejela angelovo besedo in verjela oznanilu, da bo postala Božja Mati v poslušnosti svoji predanosti (prim Lk 1,38)." (Benedikt XVI. 2012, 15) Mariji se torej po nadangelu Gabrielu razodene Bog, kar sama v veri sprejme. V veri mora sprejeti tudi sporočilo nadangela, da bo postala Božja Mati, nobenih zunanjih razlogov nima za svoje verovanje.

V veri pristane na Božji klic in njeno življenje se spremeni, postane Božja Mati – Theotokos – čeprav še pravzaprav nima nobenega védenja, kaj bo to pomenilo. Papež Benedikt poudarja, da je poslušno predana, ker, gledano z razumom, sploh nima dovolj védenja o celotni zadevi, da bi jo lahko sprejela. A vera v svoji poslušnosti in predanosti ne gleda tako, vera ne preračunava. Devica Marija – gratiae plena¹² – uresničuje besede Svetega pisma: "Bogu, ki se razodeva, smo dolžni poslušnost vere." (Rim 16,26) "Z vero se človek

svobodno vsega izroči Bogu, ko razodevajočemu Bogu izkaže popolno pokorščino razuma in volje in prostovoljno pritrdi njegovemu razodetju." (BR 5) V Marijinem odgovoru Božjemu klicu torej jasno odseva njena notranja svoboda, ki je ne skali noben razumski pomislek, tako da na koncu še razum pritrdi Božjemu klicu. Šele ko vera v tej zadevi osvetli razum, je vse skupaj, vsa skrivnost, vsaj nekoliko razumljiva. Marija lahko vse to sprejme le v veri, ker je ponižna. "*Ker Bog se prevzetnim upira, ponižnim pa daje milost.*" (1 Pet 5,5)

Sveti Bernard iz Clairvauxa tako recimo pravi, da je Marijo po drugi strani prehitela milost ponižnosti, tako da v milosti vere ni podvomila, ampak enostavno sprejela Božjo besedo po nadangelu. Tako Marija v moči

obeh Božjih darov svete ponižnosti in svete vere izreče svoj "*Zgôdi se.*" (Lk 1,38) Sveti Bernard tudi pravi, da Marija: "*Ko je vprašala angela: Kako se bo to zgodilo, ko moža ne spoznam? Ne dvomi o dejstvu, ampak jo zanima način in vrstni red dogodkov. Ne sprašuje namreč, ali se bo res to zgodilo, ampak kako se bo zgodilo.*" (Sv. Bernard 1994, 66–67)

Sveti Bernard pa pri Mariji še posebej izpostavi tudi milost svetega koprnenja po Bogu. "*Zgôdi se, je izraz hrepenenja, ne znamenje dvoma; razumeti je treba, da je z besedami: zgôdi se mi po tvoji besedi, izrazila željo – kot nekdo, ki hrepeni, in se ni spraševala po posledici – kot nekdo, ki dvomi. Čeprav nas seveda nič ne ovira, da bi, zgôdi se, razumeli kot besedo prošnje; nihče namreč ne prosi za nič drugega kakor za to, kar*

veruje in upa." (Sv. Bernard 1994, 77) Marijin odgovor Bogu torej prihaja iz vere s pomočjo drugih milosti, vsaj svetega koprnjenja in svete ponižnosti, iz njene vere, kar posebej poudarja sveti Avguštin, ko pravi: "Ali ni Devica Marija izpolnila očetove volje, ko je verovala in po veri spočela?" (Sv. Avguštin 1976, 331)

S spočetjem Božjega Sina pa se za Marijo šele začne pot vere, v kateri bo vedno globlje odkrivala Boga in njegovo voljo ter jo izpolnjevala. Božjo voljo bo izpolnjevala, kakor jo bo spoznavala vse do blaženega gledanja Boga in ko ji bo to podarjeno, še naprej.

Pri tej skrivnosti Marijine vere nam torej kot pomoč ali predpogoj k njej posebej izstopijo hrepenenje po Bogu, ponižnost in poslušnost, kot sad pa notranja svoboda v zasidranosti v Bogu, kar more biti pot za vsakega vernika.

1.2 KI SI GA DEVICA V OBISKOVANJU ELIZABETE NOSILA

Devica Marija veruje, da se je zgodil velik čudež, da pod njenim Srcem biva Božji Sin – Odrešenik. Resnično veruje, ker še nima nobenega dokaza, niti da je resnično noseča, kaj šele, da je otrok, ki je spočet od Svetega Duha, Božji Sin in Odrešenik. Da je noseča, bo sicer mogoče dokazati že čez kakšen mesec, da je njen otrok Božji Sin, pa mogoče šele nekje čez trideset ali triintrideset let,¹³ pa še takrat ne bo mogoče tega trditi z matematično gotovostjo. Nikoli ne bo mogoče tega matematično trditi vse daleč v večnost. Vedno bo za to potrebna vera; do konca časov ostaja ta resničnost nedokazljiva: *mysterium fidei* – skrivnost vere.

Zaradi te vere je popolnoma naravno, da po spočetju od Svetega Duha pohiti k Elizabeti, za katero po angelovem pričevanju veruje, da se ji je zgodil podoben čudež.

Blaženi papež Janez Pavel II. v svoji okrožnici *Odrešenikova Mati* pravi o tem Marijinem obisku, da je Marijo k Elizabeti gnala ljubezen (Janez Pavel II. 1987, 13). Ljubezen z vero pa neločljivo povezuje zaslužni papež Benedikt

XVI.: "Vera brez ljubezni ne prinaša sadov, ljubezen brez vere pa bi bilo občutje, nenehno prepuščeno dvomu. Vera in ljubezen ne moreta ena brez druge, tako da ena omogoča drugi, da izpolni svojo pot. Številni kristjani namreč svoje življenje z ljubeznijo darujejo tistemu, ki je sam, zapostavljen ali izključen, kakor tudi tistemu, ki je prvi, h kateremu se kaže napotiti, in najpomembnejši, saj se ravno v njem odraža Kristusovo obličje. Zaradi vere lahko v tistih, ki prosijo naše ljubezni prepoznamo obličje vstalega Gospoda." (Benedikt XVI. 2012, 17)

Marija tako sama prične uresničevati Božja dela, ki jih Bog želi storiti po njej, in za katera prejema navdihe po veri vanj. Marija veruje s svojim življenjem in s svojim življenjem kaže ljudem okrog sebe, da je Bog Ljubezen. Marijina vera je življenje z Bogom.

Elizabeta je bila Marijo ob njenem prihodu pozdravila z besedami, ki jih je Cerkev pozneje, skupaj z pozdravom nadangela Gabrijela ob oznanjenju, spletila v molitev Zdrava Marija, ki je zelo verjetno najpogostejše ponavljana molitev. Kot vse bolj razbiramo, sta oba pozdrava neločljivo povezana z Marijino vero. V tem pa lahko tudi iščemo vzroke, zakaj se je ta molitev vernemu ljudstvu v obliki rožnega venca tako zelo priljubila in poglobljala vero mnogih rodov kristjanov. Nadangel Gabrijel, Elizabeta in Devica Marija so namreč brez pridržka verjeli tem besedam. Tu je bistveno delovanje Svetega Duha. Brez njegovega delovanja nadangel ne bi mogel Mariji predati oznanila, da je Božja Mati, in Marija sama ne bi mogla verovati, da je Božja Mati, ter Elizabeta ne bi mogla izpovedati, da stoji pred njo Božja Mati. Tudi kristjan se mora ob ponavljanju teh besed prepustiti Svetemu Duhu, če se želi dvigovati v višine Marijine vere.

Tako je tudi razumljivo, da Elizabeta po svojem pozdravu vzklikne po Svetem Duhu ali Sveti Duh vzklikne v njej: "Blagor ji, ki je verovala, da se bo izpolnilo, kar ji je povedal Gospod!"¹⁴ (Lk 1,45) Izgleda, kakor da nam Elizabeta odkriva veliko skrivnost Marijine vere. Ker je verovala, se bo izpolnilo. Če ne bi

verovala, izpolnitev ne bi bila mogoča, kar je bistvena mariološka vsebina.

Marija sedaj izreče svojo hvalnico Bogu – Magnificat. V njej se zrcali gledanje na Boga s čistim Srcem in velika predanost Bogu. Saj se ponižnemu človeku ni lahko postaviti neposredno za Boga¹⁵ v celotnem stvarstvu, če to ni resnica. V tem bi nečisto hudobno oko lahko videlo Marijin napuh, vendar se takšni pomisleki s pogledom čistega srca razblinijo. Marija je milosti polna, zato je zmogla tudi to, da sebe predstavi takšno, kot je, kot Odrešenikovo Mater. V poveličevanju in češčenju nje bo namreč odrešenje za mnoge, ki jih bo pripeljala k Sinu. Papež Benedikt k temu dodaja, da je: *"Svojo hvalnico namenila najvišjemu zaradi čudovitih del, ki jih je izvršil v vseh, ki se mu izročijo."*¹⁶ (Benedikt XVI. 2012, 15) Od zdaj naprej se bodo namreč velika Božja dela izvrševala z vero v njeno Božje materinstvo. Iz Marije je bil namreč rojen Jezus, ki se imenuje Kristus (prim. Mt 1,16), uči evangelist Matej. Apostol Pavel pa uči, da *"je Bog poslal svojega Sina, rojenega iz žene."* (Gal 4,2) Vsak torej, ki veruje v Jezusa Kristusa – pravega Boga in začetnika vere, ki omogoča velika Božja dela, veruje tudi v Marijo – Mater Božjo.

Iz te skrivnosti rožnega venca veje Marijina vera, ki je neločljivo povezana z gledanjem Boga, kontemplacijo, to je z molitvijo in z dejavno ljubeznijo do bližnjega, v katero nas molitev vodi. Hvalna molitev v novi zavezi pa v veliki meri, kakor pri Mariji, izvira iz zahvaljevanja Bogu, ki je Božje materinstvo podaril človeški ženi, in tako odrešil človeštvo.

1.3 KI SI GA DEVICA RODILA, IN KI SI Z NJIM ŽALOSTNA V EGIPT BEŽALA

V obeh zgoraj navedenih skrivnostih rožnega venca premišljujemo okoliščine Odrešenikovega rojstva. Če smo v premišljevanje teh okoliščin vsaj malo prodrli, takoj opazimo, da za zemeljsko doživljanje življenja nikakor niso tako "romantične", kakor nam jih prikazuje umetnost ali jih navadno praznujemo med božično-novoletnimi

prazniki. Takšni okoliščini, kot sta rojstvo v hlevu med živalmi in beg v Egipt, bi bili ob vsakem rojstvu izredno težki. Kaj šele, da morata mati in njen mož, ki ni biološki oče otroka, v veri sprejeti, da je novorojenec Božji Sin. Predstavljajmo si, kakšna mora biti vera moža, ki verjame, da žena ni prešuštovala, ko vidi pred seboj novorojenca, in ve, da sta med seboj živela popolnoma čisto ljubezen. Zdi se nam, da resnica o spočetju Božjega Sina položaj ob njegovem rojstvu še oteži, a vendar je ravno ta resnica, ki jima jo posreduje Bog, svetemu Jožefu in Devici Mariji pomagala premostiti vse težave. *"Pri Bogu ni namreč nič nemogoče."* (Lk 1,37)

Kako razložiti, da se je Božji Sin rodil v hlevu in da mora bežati pred zemeljskim kraljem? Razum nam zopet odpove. *"Ostanejo pa vera, upanje in ljubezen."* (1 Kor 13,13) Sveti Jožef¹⁷ in Marija sta tako morala na herojski stopnji živeti vse tri Božje kreposti, ker bi drugače v tako brezupni situaciji gotovo obupala ali pa jo vsaj drugače reševala, kakor sta jo. Da sta dosledno računala na Boga, se kaže tudi v dogodkih, ki so se zgodili, ko sta otroka nesla v jeruzalemski tempelj. Nista oznanjala, kar jima je bilo o Kristusu že razodeto, ampak sta tam poslušala prerokbe starčka Simeona in prerokinje Ane in se dala poučiti. Vedno sta poslušna čakala na Božjo pobudo, kar se vidi tudi v upoštevanju angelovega naročila glede bega v Egipt, ki bo Novorojenega rešil pred Herodovo nevero.

Papež Benedikt XVI. poudari tudi Marijino zaupanje v svetega Jožefa, ko so morali bežati v Egipt. V čistosti svojega srca je znala tudi v njem, kakor v vsakem človeku, prepoznati delovanje in pobudo Boga, ter sodelovati pri uresničenju te Božje pobude v bližnjem. Božja Mati se nad bližnjim ni prevzela ali pohujšala. Na takšen način Mati Božja pomaga tudi vernikom, če je ne zavrne.

K tema dvema težkima okoliščinama, rojstvu v hlevu in begu v Egipt, pa je potrebno dodati še prerokovanje starčka Simeona v Jeruzalemskem templju, ki je Devici Mariji naravnost rekel: *"Tvojo dušo bo presunil meč."*

(Lk 2,35) Nič kaj tolažilne besede ženi v brezupni situaciji, in to Božji Materi, ki zaupa v Boga, je rodila njegovega Sina, in ne kaki zakrknjeni grešnici, ki v grehu prostovoljno vztraja. Marija je brez spraševanja vse te stvari ohranila v svojem srcu (Lk 1,51) in gledala Sina, ki je napredoval v modrosti, starosti in milosti pri Bogu in pri ljudeh. Zakaj tu pravzaprav gre in kaj je bistveno pri tem – nekateri grdo pravijo – slepem zaupanju?

"Gre za to, da vidimo preprosto. Zakaj naj Bog ne bi mogel podariti rojstva tudi devici? Zakaj naj bi Kristus ne mogel vstati od mrtvih? Seveda, če sam predpisujem, kaj sme biti in kaj ne, če jaz določam meje možnega in nihče drug, tedaj je treba takšne pojave izključiti. Nadutost, prevzetnost razuma je, da govorimo: to vsebuje nekaj protislovnega, nesmiselnega, že zaradi tega sploh ni mogoče. A koliko možnosti skriva veselje, koliko možnosti se skriva nad vesoljem in v njem – o tem ne odločamo mi." (Benedikt XVI. 2011, 171–172)

Marijina vera nam torej odkriva dovzetnost za Božje pobude in zmožnost neodločanja v življenju, in tako sprejemanja ali zgolj odločanja za pobude Boga, da bi resnično mogli živeti z njim. Kaže nam, kako živeti vdanost v Božjo voljo. Kaže nam tudi, kako zaupati v svojega bližnjega. To se ne udejanja naivno, ampak predvsem z žrtvovanjem svojih želja in odpovedjo uveljavljanja lastne volje. *"Treba je, da odložite starega človeka, kakor je živel doslej in ki ga uničujejo bedna poželenja, da se prenovite v globini svojega duha in oblečete novega človeka, ki je po Bogu ustvarjen v pravičnosti in svetosti resnice. (Ef 4, 22–24)*

1.4 KI SI GA ŽALOSTNA SREČALA S TEŽKIM KRIŽEM OBLOŽENEGA

Na mestu, ki sem mu pripisal zgornjo skrivnost rožnega venca, papež Benedikt XVI. ne poudari Marijine vere samo ob srečanju na križevem potu, pač pa tudi Marijino vero med Jezusovim javnim delovanjem. Papež poudarja, da je tu vztrajala z isto vero, kot prej v življenju, gotovo pa je ob motrenju

v svojem srcu že precej globlje spoznavala skrivnost odrešenja, kot na začetku poti svoje vere.

Hans Urs von Balthasar izpostavlja v Marijinem življenju med Jezusovim javnim delovanjem dva dogodka. Jezusovo oznanje v Nazaretu, ko njegovega oznanila niti sorodstvo ni preneslo in se je počutilo ogroženo, ter dogodek, ko so Jezusovi sorodniki skupaj z njegovo Materjo prišli ponj: *"Da bi ga na silo odvedli, kajti govorili so, da ni priseben." (Mr 3,21)*

"Predstavljati si moramo Marijo med temi ljudmi. Ne misli na to, da bi jim ugovarjala, tudi ne, da bi se od njih oddaljila proč kot nekdo, ki vse ve bolje. Vsak dan posluša te govorice, po možnosti tudi očitke, da ga ni vzgojila in da mu je vcepila v glavo takšne prazne marnje. Marija pripada sorodstvu. Brezmadežna pripada klanu grešnikov, sedež modrosti pripada brezdanji nespameti ljudi. Prisluhniti moramo temu botrinstvu, ko se medsebojno posvetuje, kako bi bilo mogoče napraviti konec tej nedostojnosti. Najprej sklenejo, da bodo poslali ekspedicijo, ki si hoče enkrat stvar sama ogledati. S sabo privlečejo tudi mater. Toda prišlece Jezus odločno odpravi, celo tedaj, ko mu sporočijo, da je zraven njegova mati. Sorodstvo ne pride več v poštev; zdaj gre za čisto drugačno družino: za družino tistih, ki verujejo in izpolnjujejo božjo voljo." (Balthasar 2000, 51–52)

Mati Marija je v veri razumela, da je sin ni zavrnil, ko je rekel: *"Kdor izpolnjuje božjo voljo, ta je moj brat in sestra in mati." (Mr 3,35)* Razumela je, da je s tem še poudaril vez med njima. Ni bila samo njegova mati, ampak tudi njegova učenka in vernica. *"Več pomeni, kar živi v duši, kakor to, kar nosi telo." (Sv. Avguštin 1976, 331)* Jezus je tako svojo mater dvakrat blagroval, ko je na vzklik: *"Blagor telesu, ki te je nosilo, in prsim, ki so te dojile!" (Lk 11,27)* odgovoril: *"Še bolj blagor tistim, ki božjo besedo poslušajo in jo ohranijo." (Lk 11,28)*

Ob premišljevanju skrivnosti, ki si Ga žalostna Devica srečala s težkim križem obložene-ga, pričnemo prodirati tudi do temin Marijine vere. *"Vsaka pristna vera je zaznamovana s križem, Marijina pa še posebej. Z vero je Marija*

sprejela nekaj (pravzaprav Nekoga), kar presega vsako spoznanje. Že v tem je neka zaznamovanost s križem. Tista zaznamovanost vere s križem, kakršno je moral Abraham izkusiti tako radikalno, se potem za Marijo kaže najprej v srečanju s starčkom Simeonom in znova spet tedaj, ko je izgubila in spet našla dvanajstletnega Jezusa." (Strle 1988, 70) Končno je ta Marijina vera preizkušena na križevem potu, pod križem in na veliko soboto, ko Jezus leži v grobu, ko se zdi, da je vsem, tako nadangelu Gabrijelu, Elizabeti, svetemu Jožefu, starčku Simeonu in prerokinji Ani ter ne nazadnje svojemu Sinu, slepo verjela in da so vsi lagali. "Vendar je Marija, ki ji je bila zaradi njene edinstvene naloge že od začetka dana polnost milosti, tudi v tej strašni temi vztrajala." (Strle 1988, 70) "Po tej veri je Marija prav do dna zedinjena s Kristusom v njegovem izničenju ... Morebiti je to največje 'izničenje' (kenoza) vere v zgodovini človeškega rodu. Po veri je Mati soudeležena pri Sinovi smrti – pri odrešitveni smrti. V nasprotju do učencev, ki so se razbežali, je bila njena vera mnogo bolj razsvetljena." (Janez Pavel II. 1987, 18)

"Marija je razumela že zelo veliko o verskih resnicah in o praktičnem življenju, in sicer preprosto na osnovi svoje brezpogojne pritrditve. Zato smemo drzno reči: pod križem je razumela, da je treba pritrditi temu, kar je najbolj nedoumljivo." (Balthasar 2000, 34) Enostavno zato, ker tako želi Bog. Skrivnost vere in ljubezni. "Marija ne razglablja o nerazumljivem, ki presega moč njenega dojetja ... Ona je le pripravljena in odprta za vse, za kar mora biti pripravljena in odprta ... Ker ji je Bog tako blizu, živi resnica v njej ... Vse v njej je čista resnica." (Speyr 1988, 71)

Premislimo ob tej skrivnosti rožnega venca še Marijino vero na veliko soboto: "Na veliki petek popoldne, ko je pri vseh drugih vera vsaj otemnela, je Marija, vedno neomajna v svoji veri, sama tvorila Jezusovo Cerkev, in v dolgotrajni sobotni vigili, medtem ko je Kristus ležal v grobu, se je vse življenje skrivnostnega telesa umaknilo vanjo kakor v srce tega telesa." (Lubac 1964, 298) Strle razlaga Lubacovo misel: "Na veliko soboto je bila samo Marija tista, v kateri se

je javljala oziroma nastopala Cerkev ... Če je resnično, da je Cerkev utemeljena na veri v Gospoda, potem je Marija v času trpljenja kakor ogrodje iz netrohljivega lesa z močjo svoje vere držala in nosila vso stavbo Cerkve; ko je stala pokonci pod križem, je v njej vsa Cerkev stala pokonci." (Strle 1964, 298) Torej je vera v svoji do sedaj največji preizkušnji preživela samo v Marijinem srcu. Zdi se, da je Marija sama potrdila to misel med prikazovanji v Fatimi.

Ta skrivnost rožnega venca nam torej samo nekoliko oriše skrivnost Marijine vere v njenem trpljenju in bodri vsakega vernika, naj v preizkušnjah ne omaga. Najprej zato, ker Bog dopušča preizkušnjo, kakor jo je pri Materi Božji, da bi človeka pripeljal do večje modrosti in globljega dojetja stvari, ne nazadnje tudi, da bi grešnika pripeljal do spreobrnjenja. "Skušajmo ugajati Bogu, ki preizkuša naša srca." (1 Tes 2,4) "Da bo preizkušnost naše vere veljala več kakor zlato, ki je minljivo, pa se v ognju preizkuša." (1 Pt 1,7) "Ker se trpljenje sedanjega časa ne da primerjati s slavo, ki se bo razodela v nas." (Rim 8, 18)

1.5 KI SE JE PO VSTAJENJU Z VESELJEM PRIKAZAL NAJPREJ TEBI, BREZMADEŽNA DEVICA

Sveto pismo o tej skrivnosti rožnega venca ne pove ničesar, vsaj naravnost ne. Sveti Ignacij Lojolski pa piše v svojih Duhovnih vajah: "Čeprav Sveto pismo tega naravnost ne pove, pove med vrsticami, ko omenja, da se je tolikim drugim prikazal. Zakaj Sveto pismo predpostavlja, da imamo pamet, kot je pisano: 'Kaj tudi vi ne umevate?' (Mt 15,16) (Sv. Ignacij 1982, 123) "Tako učijo tudi sveti Ambrož in drugi cerkveni učenci. Vedno izročilo vseh krščanskih časov je, da se je Jezus najprej svoji preljubi Materi prikazal." (Volčič 1884, 423) Veliko težo tej skrivnosti pa daje tudi dejstvo, da jo Cerkev že stoletja premišljuje v molitvi.¹⁸

Največja bolečina Matere Božje ob smrti Jezusa je bila ločitev od njega, zato ji je srečanje z njim lahko prineslo največjo uteho v žalosti. Ves čas je verovala, zdaj pa je bila v svoji veri

potrjena. Kristus je vstal! Vse, kar je verno ohranila v svojem srcu, je dobilo smisel, bilo je potrjeno. Zdaj se je pričeno njeno novo poslanstvo, postala bo Mati Cerkve. Vstajenje njenega Sina in njegov evangelij bo potrebno oznaniti vsemu stvarstvu (prim. Mr 16,15). Sodelovala bo pri tem apostolatu. "Marija je, kakor pripoveduje evangelij, prva opominjala človeške otroke, naj se drže zapovedi njenega Sina¹⁹... Tako ima Marija odločilno in edinstveno vlogo pri apostolskem delu. Cerkev v svojem bogoslužju priznava, da je Mariji na poseben način poverjena apostolska naloga, da s svojim skrivnostnim vplivom ohranja razodeto oznanilo Katoliške Cerkve čisto in prosto vsakega okuženja zmote: 'Cunctas heareses destruxisti in universo mundo.'²⁰ Pij XII. je dejal, da je Marija: 'Zmagovalka v vseh bojih za Boga.' (Strle 1964, 282) "In to je zmaga, ki premaga svet: naša vera." (1 Jn 5,4)

Torej Preblažena Devica Marija tudi v pastoralni deluje po svoji veri, kar je velik zgled, morda tudi izpraševanje vesti za vsakega pastoralnega delavca, sploh posvečenega služabnika.

1.6 KI JE SVETEGA DUHA POSLAL

Marijina vera ni klonila niti pod križem niti na veliko soboto. Po velikonočni potrditvi Sinovega božanstva je enodušno vztrajala v molitvi z apostoli, učenci in ženami. Rojevala se je prva Cerkev in Marija je postajala Mati te Cerkve, ki jo je – v prispodobi rečeno – spočela pod križem. Ni namreč mogoče, da bi ona, ki je Mati glave Cerkve – Jezusa Kristusa – ne bila tudi Mati njenih udov. "Spočela" in "rodila" je vero vsem vernikom vseh časov. "Če se ne spreobrnate in ne postanete kakor otroci, ne pridete v nebeško kraljestvo." (Mt 18, 3) Otroci pa potrebujejo mater, drugače ne morejo biti otroci. Kristus je na križu, v najhujši preizkušnji Marijine vere, vsakemu izmed nas dejal: "Glej, tvoja Mati!" (Jn 19,27)

Marija je z vero okusila sadove Jezusovega vstajenja in jo, potem ko je ohranila sleherni spomin v svojem srcu (prim. Lk 2,19.51),

posredovala dvanajsterim, ki so bili skupaj z njo zbrani v dvorani zadnje večerje, da bi prejeli Svetega Duha. (Benedikt XVI. 2012, 15)

"Marija je namreč na binkošti postala središče z Duhom razsvetljene Cerkve, kakor to ponazarjajo neštene srednjeveške upodobitve binkošti. Nekaj enkratnega pri Mariji je to, da binkoštno izlitje Duha v bistvu ne stori nič drugega kakor tole: privede ji pred duhovne oči vsebino njenega lastnega izkustva, kakor ji ga ohranja njen spomin. In to je spominjanje, ki vsebuje vse središče verske resnice božjega razodetja v popolni enoti in medsebojni povezanosti." (Balhasar 2000, 36)

Verniki danes moč Svetega Duha prejema mo predvsem po svetih zakramentih. Koliko zakramentov je prejela Marija in ali jih je sploh prejela, nam ni znano. Stara izročila sicer poročajo, da je prejela obhajilo. "Gotovo ni prejela zakramenta pokore; a nihče ni nikoli razkril svoje duše tako golo pred Bogom, in to ne samo včasih, marveč v slehernem trenutku svojega bivanja. V tem smislu je Marija za Cerkev 'sedež modrosti'; ne zato, ker pozna več abstraktnih resnic kakor najbolj učen teolog, marveč zato, ker je božjo besedo najpopolnejše 'poslušala in se po njej ravnala' (Lk 11,28) in ker jo je Sveti Duh o tem njenem sprejemanju božje besede najpopolneje razsvetljeval." (Balhasar 2000, 36–37)

Marija je le v popolni poslušnosti Bogu s čistim srcem ("Blagor čistim v srcu, kajti Boga bodo gledali." Mt 5,8) zmogla popolnoma uresničevati Božjo voljo, ki je v uresničevanju velikih Božjih del. K temu je poklican vsak vernik in vsak človek dobre volje. Pri udeležanju vere mu je lahko v veliko pomoč Marijina poslušnost in čistost, kratka vera.

2. VEČNO ŽIVLJENJE

V začetku smo uvideli, da je za uresničevanje velikih Božjih del potrebna vera in da je eno največjih Božjih del ljubezni večno sobivanje Boga in človeka v stanju nebes. Iz apostolskega pisma Vrata vere smo uvideli tudi, da papež Benedikt XVI. pred nas razgrne

množico velikanov vere, ki so udeleženi velika Božja dela. V svojem premišljevanju pa smo se posebej ustavili ob delih vere, ki jih je papež Benedikt XVI. v svojem pismu izluščil iz Marijinega življenja, in jih Cerkev premišljuje v molitvi rožnega venca.

Pred sabo smo tako zrlí Mater "začetnika in dopolnitelja vere" (Heb 12,2), Jezusa Kristusa. Zrli smo njeno vero, ki jo plemenitijo poslušnost, predanost, ponižnost, hrepenenje in molitev. Uvideli smo sadove njene vere, ki so notranja svoboda, izpolnitev Božje volje, zaupanje bližnjemu in aktiven apostolat. Zaznali smo Marijino vero, upanje in ljubezen na herojski stopnji. Skupaj z Marijo smo vsaj spoznali tudi temino njene vere na veliki petek in veliko soboto. Temine preizkušenj Marijine vere niso stemnile ali jo celo spremenile v temo, pač pa je z njihovo pomočjo Marijina vera zasijala še v jasnejši luči. Na koncu pa smo odkrili najpomembnejše, da je Marijina vera, kakor vera vsakega posameznika, skrivnost. Skrivnost, v katero je mogoče le nekoliko prodreti.

"V tisti najgloblji, najtesnejši bližini, v kateri je Marija živela z Jezusom, ostane skrivnost vendarle skrivnost, ki se je tudi Marija ne dotika drugače kakor v veri. Toda prav v tem ostane Marija resnično v stiku s tem novim samorazodetjem Boga, tistim samorazodetjem, ki je odrešenijsko učlovečenje. Prav zato, ker spada k tistim 'malim', ki sprejemajo mero vere, stoji Marija v oblubi: 'Oče, ... prikril si to modrim in razumnim, razodel pa malim ... Kajti nihče ne pozna Sina kakor le Oče.'" (Ratzinger 1988, 70–71)

Gotovo bi bilo mogoče iz Marijinega življenja izpostaviti še druge dogodke, ali pa si dogodke, ki jih je izpostavil papež Benedikt, ogledovati še v kakšni drugi luči. Pričujoči spis naj bo le skromno razmišljanje o Marijini veri in njenih slavnih delih, ki so izvirala iz nje. Naj pa tudi komu služi, da bi mogel svojo vero po Marijinem zgledu v svojem življenju čim bolj uresničiti. *"Po njih sadovih jih boste spoznali."* (Mt 15,16)

Naj sklenem z naukom svetega Ludvika Marija Grignona de Montfortskega o

deležnosti Marijine vere pri vsakem verniku: *"Sveta Devica bo storila vse, da boš deležen njene vere, ki je bila na zemlji večja od vere vseh očakov, prerokov, apostolov in svetnikov. Zdaj, ko vlada v nebesih, nima več te vere, ker v luči slave jasno spoznava vse stvari v Bogu. Vendar pa ji je Vsemogočni, ko je vstopila v slavo, dal moč, da ohrani to vero v vojskujoči se Cerkvi za svoje zveste služabnike in služabnice. Čim večjo naklonjenost vzvišene nebeške Kraljice in zveste Device si pridobiš, tem čistejšo vero boš spričeval v svojem življenju. Ta čista vera te bo učila, da ne boš strmel za čutnimi in izrednimi rečmi. Ta vera bo živa ter prežeta z ljubeznijo in ti bo dala moč, da boš vsa dejanja opravljal iz nagiba ljubezni. Tvoja vera bo trdna in neomajna kakor skala, če boš mirno in stanovitno vztrajal sredi viharjev in muk. Ta vera bo dejavna in globokoumna in ti bo kakor tajen ključ odpirala dostop do vseh skrivnosti Jezusa Kristusa, dostop do poslednjega človekovega cilja in do samega božjega Srca. To bo pogumna vera, s katero se boš lotil in dokončal velike stvari za Boga in za zveličanje duš brez obotavljanja. Ta vera bo tvoja plameneča bakla, tvoje božje življenje, tvoj skriti zaklad božje Modrosti in tvoje vsemogočno orožje. S to vero boš prinašal luč v temo in smrtno senco, ogreval mlačne in vse tiste, ki potrebujejo plamenečega zlata ljubezni. Z njo boš znova oživil tiste, ki so umrli v grehu. S svojimi blagimi, vendar mogočnimi besedami boš ganil kamnita srca in podiral libanonske cedre ter se upiral satanu in vsem sovražnikom zveličanja."* (Grignon de Monfort 1980, 115)

Nekoč so pri obredu svetega krsta vprašali: *"Kaj želiš od Cerkve Božje?"* In krščenec ali boter je namesto njega odgovoril: *"Vero."* In krstitelj je nato vprašal: *"Kaj ti da vera?"* ter prejel odgovor: *"Večno življenje."* (Rimski obrednik 1932, 13 ali 27)

"Kajti noben človek se ne bo opravičil pred njim z deli postave, saj nam postava le omogoča, da spoznamo greh. (Rim 3,20) 'Menimo namreč, da človek doseže opravičenje po veri.' (Rim 3, 28)

"S srcem namreč verujemo, in smo tako deležni pravičnosti, z usti pa izpovedujemo vero in smo tako deležni odrešenja. Saj pravi Pismo: Kdor koli vanj veruje, ne bo osramočen." (Rim 10,10) Tudi na sodni dan ne.

VIRI

Katekizem katoliške Cerkve. 2008. Ljubljana: Slovenska škofovska konferenca.

Koncilski odloki 2. vatikanskega vesoljnega cerkvenega zbora. 2004. Ljubljana: Družina.

Sveto pismo Stare in Nove Zaveze. Slovenski standardni prevod. 1997. Ljubljana: Svetopisemska družba Slovenije.

Sveto pismo, Nova zaveza in psalmi. Jeruzalemska izdaja. 2010. Ljubljana: Družina.

SEZNAM REFERENC:

Balthasar, Hans Urs. 2000. *Marija za danes*. Ljubljana: Družina.

Benedik XVI. 2012. *Vrata vere - porta fidei*. Ljubljana: Družina.

Benedikt XVI. 2011. *Luč sveta*. Ljubljana: Družina.

Janez Pavel II. 1987. *Okrožnica o Odrešenikovi Materi*. Ljubljana: Družina.

Lubac, Henri. 1964. V: Anton Strle. *Mariologija*. 298. Ljubljana: Cirilsko društvo slovenskih bogoslovcev v Ljubljani.

Pij XII. 1972. V: Anton Strle. *Marija Kraljica*. V: Maks Miklavčič in Jože Dolenc, ur. *Leto svetnikov*. III. 424–430. Ljubljana: Zadruga katoliških duhovnikov.

Ratzinger, Joseph. 1981. V: Anton Strle. *Bogoslovni vestnik* 41, Marija kot dostop do celote vere in teologije, 372–381.

Ratzinger, Joseph. 1988. Anton Strle. V: *V tretje tisočletje z Marijo*. 70–71. Maribor: Škofijski ordinariat v Mariboru.

Rimski obrednik. 1932. Ljubljana: Lavantinski in Ljubljanski ordinariat.

Speyr, Adrienne. 1988. V: Anton Strle. *V tretje tisočletje z Marijo*. 71. Maribor: Škofijski ordinariat v Mariboru.

Strle, Anton. 1964. *Mariologija*. Ljubljana: Cirilsko društvo slovenskih bogoslovcev v Ljubljani.

Strle, Anton. 1988. *V tretje tisočletje z Marijo*. Maribor: Škofijski ordinariat v Mariboru.

Sv. Avguštín. 1976. *Verovala je in v veri spočela*. V: Slovenska škofovska liturgična komisija. *Bogoslužno branje* 5, 331–332. Ljubljana: Slovenska škofovska liturgična komisija.

Sv. Bernard. 1994. *Žena, ogrnjena s soncem*. Stična: Cistercijska opatija Stična.

Sv. Ignacij Lojolski. 1982. *Duhovne vaje*. Ljubljana: Župnijski urad Dravlje.

Sv. Ludvik M. Grignon de Monfort. 1980. *Popolna podaritev samega sebe Kristusu po Mariji*. Pleterje: Kartuzija Pleterje.

Sv. Tomaž Akvinski. 2008. V: *Katekizem katoliške Cerkve*. 56. Ljubljana: Slovenska škofovska konferenca.

Volčič, Janez. 1884. *Življenje preblašene Device in Matere Marije in njenega prečistega ženina svetega Jožefa*. Celovec: Družba sv. Mohorja.

1. Apostol Pavel postopoma predstavi prvine Božje pravičnosti v prvih enajstih poglavjih Pisma Rimljanom, tako da se bo od povračilne pravičnosti in povračila po delih, nato pokazala kot opravičujoča pravičnost, tj. taka, ki dela pravičnega in preoblikuje vsakega, ki sprejme vero. (Sveto pismo 2010, 391–392)
2. Verovati je dejanje razuma. Pritrdi Božji resnici na ukaz volje, ki jo Bog nagiblje z milostjo.
3. Ki te je ustvaril brez tebe, te ne more rešiti brez tebe.
4. Ki si ga Devica od Svetega Duha spočela.
5. Ki si ga Devica v obiskovanju Elizabete nosila.
6. Ki si ga Devica rodila.
7. Ki si z Njim žalostna v Egipt bežala. To je druga skrivnost v rožnem vencu sedmerih Marijinih žalosti.
8. Ki si Ga žalostna srečala s težkim križem obloženega. To je četrta skrivnost v rožnem vencu sedmerih Marijinih žalosti.
9. Ki se je po vstajenju z veseljem prikazal najprej Tebi, brezmadežna Devica. To je šesta skrivnost v Serafinskem rožnem vencu.
10. Ki je Svetega Duha poslal.
11. Naštete so v opombah od 4 do 10.
12. Milosti polna.
13. Takoj po utelešenju Jezusa Kristusa se ni zavedala niti tega.
14. Pri tem prevodu se zdi, kot da Elizabeta nagovarja bralca, vendar je to besedilo mogoče prevesti tudi z: "Blagor ti, ki si verovala, kajti izpolnilo se bo, kar ti je povedal Gospod." (Sveto pismo 2010, 160)
15. "Blagrovali me bodo vsi rodovi." (Lk 1,48)
16. In nihče se mu nikoli ni izročil tako kakor Marija.
17. Sv. Jožef je ob Devici Mariji in očaku Abrahamu gotovo eden največjih zgledov življenja po veri in upanja proti upanju.
18. Lex orandi, lex credendi.
19. Na svatbi v Kani Galilejski, ko je rekla: "Karkoli vam poreče, storite." (Jn 2,5)
20. Uničila si vse herezije po vsem svetu.